

Factsheet

De meerwaarde van Integrale Vroeghulp in uw gemeente

'Je zal zèlf maar een kind krijgen, dat zich anders ontwikkelt dan je wilt - dan beland je in een onzekere, stressvolle situatie. Je wilt dat de beste experts dan met je meekijken en meelopen om te ontdekken wat de juiste zorg is voor jou en je kind. Wij als gemeenten zijn er verantwoordelijk voor om de zorg voor deze ouders goed te organiseren. De specifieke expertise jonge kind is niet vaak nodig, maar áls het nodig is, moet het beschikbaar zijn. Deze expertise kun je niet onderbrengen in een expertteam 0-100 jaar. Dat moet je apart faciliteren. Organiseer dit expertiseteam regionaal: dan kost het je als individuele gemeente relatief weinig. En beweeg mee met de ontwikkelingen in de jeugdhulp; houd niet vast aan oude concepten, maar bied maatwerk. Doe wat nodig is en trek daarin zowel in de uitvoering samen op, zowel lambtelijk als bestuurlijk', aldus Yvette Smeets (beleidsambtenaar gemeente Gilze-Rijen, regio Midden Brabant) op de vraag waarom het IVH-expertteam jonge kind onmisbaar is, naast het wijkteam.

Integrale Vroeghulp (IVH) - Regionale expertise teams jonge kind

Vroege herkenning van problemen bij deze jonge kinderen verlaagt de zorgkosten op de langere

termijn, maar voorkomt bovenal een moeilijke zoektocht van bezorgde ouders.

Een netwerk jonge kind helpt kinderen van 0 tot 7 jaar met (dreigende) ontwikkelingsachterstand of gedragsproblemen. Voor deze 'puzzelkinderen' is lokale inzet niet genoeg. Zij hebben expertise nodig die er alleen is op regionaal niveau.

Integrale Vroeghulp c.q. Expertise teams jonge kind zorgen voor goede schakels tussen vroegsignalering, integrale diagnostiek, gezinsondersteuning en de afstemming van onderwijs en zorg. Hierdoor hebben ouders snel toegang tot de juiste diagnostiek, passende zorg en passend onderwijs. Een coördinator speelt - als ketenregisseur van het jonge kind-netwerk - een centrale rol.

Vijf redenen om samen te werken voor het jonge kind

- Er is één samenhangend plan voor het héle gezin.
- Door de multidisciplinaire aanpak krijgt ieder kind de juiste hulp.
- Er is betere vroegsignalering waardoor we ernstige problemen voorkomen
- De hulp is snel en efficiënt voor ouder en kind
- Gemeenten besparen kosten omdat dure behandelingen kunnen uitblijven

Hoe kunt u de financiering regelen?

Binnen de lokale context hebben het consultatiebureau (JGZ) en de sociale (wijk) teams een taak in de vroegsignalering. Daarnaast bieden zij informatie en advies voor gezinnen. Eventueel kan vanuit de sociale (wijk)teams de trajectbegeleiding worden geboden. Voorwaarde is wel dat de wijkteammedewerker over specifieke expertise beschikt en dat zij hiervoor ook in uren cq beschikbaarheid moet worden gefaciliteerd.

Regionale samenwerking is echter nodig als er multidisciplinaire diagnostiek of een interventie gewenst is. Dan is de schaal van een gemeente te klein. In dat geval is specifieke expertise voor hele jonge kinderen nodig, die slechts een beperkt aantal organisaties kunnen bieden. Een deel van de inzet voor de Integrale Vroeghulp cq Expertise team jonge kind kunnen de samenwerkende partners leveren vanuit hun reguliere budget, mits dit voldoende ruimte biedt. Het is nodig dat zorgaanbieders bij de gemeentelijke zorginkoop daarvoor ruimte krijgen om deze consultatie en adviesfunctie uit te voeren. Voor andere Integrale Vroeghulp bouwstenen zijn vaak specifieke (inkoop)afspraken nodig tussen gemeenten en uitvoerder. Het betreft de coördinatie, multidisciplinaire samenwerking en (afhankelijk van de expertise en mogelijkheden van de sociale (wijk)team medewerkers) de trajectbegeleiding.

Coördinatie

Vanaf 2015 is het geld voor de coördinatie van de netwerken IVH overgeheveld naar gemeenten. Veel gemeenten maken voor de inzet van dit geld afspraken (voor de coördinatie) met een nieuwe organisatie met jeugdprofessionals, Jeugdgezondheidszorg-organisatie of een MEE-organisatie. Deze gemeenten onderkennen het belang van deze coördinatie specifiek gericht op het jonge kind met complexe problemen, maar zien ook dat de coördinatie een rol heeft in de hernieuwde samenwerking in deze tijd van transformatie.

Multidisciplinaire samenwerking

Afhankelijk van hoe gemeenten de expertise lokaal georganiseerd hebben (sociaal wijkteam, jeugd- en gezinsteam, expertise- en/of schil/teams, multidisciplinair team IVH) wordt de gespecialiseerde kennis rondom het jonge kind ingekocht en/of gefinancierd uit eigen organisaties. Dat kan als onderdeel van de totale inkoopafspraken met een zorgaanbieder, óf de benodigde expertise wordt apart ingekocht naar gelang dit nodig is.

Casemanagement en trajectbegeleiding

Voor de complexere vragen van kinderen met ontwikkelingsachterstand of gedragsproblemen hebben

ouders behoefte aan trajectbegeleiding. Dit wordt steeds vaker uitgevoerd door de medewerkers uit het sociale wijkteam, met als voordeel dat ook het netwerk van de ouders intensiever betrokken wordt. De succesfactor hierbij is dat deze wijkteammedewerker wel gespecialiseerd is én blijft in 'expertise rondom het jonge kind en zijn/haar ouders'. Dit betekent dat deze wijkteammedewerkers behalve inhoudelijk (scholing, intervisie), óók in tijdsinvestering (trajectbegeleiding) gefaciliteerd moeten worden. Dit heeft invloed op de capaciteit van het sociale wijkteam en dus op de financiering hiervan.

Voorkom duurdere ondersteuning

Als we problemen bij kwetsbare kinderen niet vroeg signaleren en aanpakken, levert dit grote risico's op. Zo kan de ontwikkeling van een kind stagneren, het kind kan gedragsproblemen vertonen en later in zwaardere circuits belanden. Dit zorgt voor méér en duurdere ondersteuning op de langere termijn. Kortom, de kosten voor IVH zijn relatief laag, maar het belang is groot. Het blijkt dat vroeghulp bij jonge kinderen dient als een financiële hefboom. Met een beperkte investering in IVH wordt een veelvoud aan financiële middelen en inzet in samenhang gemobiliseerd binnen en buiten het gemeentelijk domein.

Rechtzetten kost zoveel méér - Een voorbeeld

Ondanks betrokkenheid van jeugdzorg, liefdevolle ouders en intensieve gezinstrainingen en behandelprogramma's, blijkt Kees te kwetsbaar voor de druk van zijn zogenaamde 'vrienden'. Vanaf zijn 15e jaar pleegt hij een serie diefstallen, waarvoor hij voor de kinderrechter moet verschijnen. Als Kees op zijn 19e jaar opnieuw de fout ingaat, wordt diagnostisch onderzoek verricht. Dan blijkt dat hij een licht verstandelijke beperking (IQ is 85) en een gebrekkig ontwikkelde gewetensfunctie heeft. Kees loopt achter in zijn ontwikkeling, is sterk beïnvloedbaar en hoog gevoelig voor externe prikkels. Bijna drie jaar na de eerste uitspraak van de kinderrechter, wordt naar een geschikte (intensief) begeleidde woonplek voor Kees gezocht. Kees komt opnieuw drie jaar onder toezicht van de reclassering en krijgt begeleiding op het niveau dat hij aan kan. Dit traject is justitieel en de kosten zijn hoog. Gedurende zijn jeugd is al heel veel in Kees geïnvesteerd, maar door het gebrek aan tijdige diagnostiek, is alle inzet zijn doel voorbij geschoten. Kees heeft de aangeleerde vaardigheden niet kunnen internaliseren. Op zijn twintigste is Kees al een recidivist.

Meer weten?

Wilt u weten hoe u Integrale Vroeghulp of Expertiseteam Jonge Kind kunt inzetten? Of wilt u informatie en presentatiematerialen aanvragen, of een workshop of training plannen? Dan kunt u gebruikmaken van ons ondersteuningsaanbod. Neem contact op met de landelijke IVH-adviseurs Jitty Runia, 06 36 41 80 17, jrunia@ncj.nl of Lieke van der Meulen, 06 13 13 64 99, lvandermeulen@ncj.nl

Bekijk ook

- [Gemeentelijke varianten bij borging Integrale Vroeghulp](#)

- [Handreiking Integrale Vroeghulp voor gemeenten: hoe organiseer ik als gemeente goede zorg voor kwetsbare kinderen met een \(dreigende\) ontwikkelingsachterstand?](#)
- [Handreiking kwaliteitscriteria Goed geholpen: hoe organiseren gemeenten de zorg voor kwetsbare kinderen van 0-7 jaar met een ontwikkelingsachterstand?](#)
- www.integralevroeghulp.nl
- www.vng.nl/ivh

Februari 2018

